

Dětský domov se školou, základní škola a středisko výchovné péče,
Šumperk
Vyhlídka 1, 787 01 Šumperk

Č.j.: DDS-To/0982/2022	Účinnost od: 1. 9. 2022
Spisový znak: A1	Skartační znak: A10
Projednáno a schváleno pedagogickou radou:	30. 8. 2022
Projednáno a schváleno školskou radou dne:	31. 8. 2022

Školní vzdělávací program

Střediska výchovné péče

Dobrá Vyhlídka

V Šumperku dne: 29. srpna 2022

Platnost: od 1. září 2022

Obsah

1. Identifikace zařízení	4
1.1. Středisko výchovné péče, jeho struktura a provoz	4
1.2. Základní právní normy	4
1.3. Charakteristika střediska	5
2. Cíle, předmět a podmínky činnosti SVP	6
2.1. Cíle činnosti SVP	6
2.2. Předmět činnosti SVP	6
2.2. Materiálně technické podmínky	7
2.2.1. Materiální zabezpečení	7
2.2.2. Ubytování dětí	7
2.3. Personální podmínky	8
2.4. Ekonomické podmínky	8
2.5. Bezpečnost a ochrana zdraví	8
3. Charakteristika ŠVP	10
3.1. Východiska pro práci zařízení	10
3.2. Základní oblasti výchovně vzdělávací činnosti	10
3.3. IVP a výchovné strategie	12
3.4. Prevence sociálně patologických jevů	12
4. Kompetence a výchovné strategie	13
4.1. Charakteristika klíčových kompetencí a jejich východiska	13
4.1.1. Kompetence k učení	13
4.1.2. Kompetence k řešení problémů	13
4.1.3. Kompetence komunikativní	14
4.1.4. Kompetence sociální a personální	14
4.1.5. Kompetence občanské	15
4.1.6. Kompetence pracovní	15
4.1.7. Kompetence digitální	15
5. Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech	17
5.1. Formy výchovně vzdělávací práce v mimoškolní oblasti	17
5.2. Nabídka volnočasových aktivit	17
5.3. Obsah výchovně vzdělávací činnosti – průřezová témata	18
5.3.1. Environmentální výchova	18
5.3.2. Multikulturní výchova	18
5.3.3. Mediální výchova	18
5.3.4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	18

5.3.5. Výchova demokratického občana	19
5.3.5 Osobnostní a sociální výchova	19
6. Speciálně pedagogická a terapeutická péče	20
6.1. Individuální a skupinové psychoterapie	20
6.2. Arteterapie	20
6.3. Muzikoterapie.....	20
6.4. Ergoterapie	20
6.5. Canisterapie	20
7. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	21
8. Platnost a účinnost vzdělávacího programu	22

1. Identifikace zařízení

1.1. Středisko výchovné péče, jeho struktura a provoz

Středisko výchovné péče Dobrá Vyhlídka (dále jen SVP) je součástí Dětského domova, základní školy a střediska výchovné péče, Šumperk (dále jen DDS, ZŠ a SVP).

Kontaktní údaje:

Sídlo a internátní oddělení: SVP Dobrá Vyhlídka, Vyhlídka 369/1, 787 01 Šumperk

Ambulantní oddělení: Bulharská 372/8, 787 01 Šumperk

Telefon: 583 284 011, 778 445 825

Datová schránka: ghy8r8p

E-mail: svp@dds-spk.cz

Web: www.dobravyhlicka.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Adresa: Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana

Ředitelka: Mgr. Stanislava Tóthová

Vedoucí SVP: Mgr. Jitka Křečková

1.2. Základní právní normy

- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních, o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a v násl. novelizacích;
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání;
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících;
- Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních;

- Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče;
- Metodický pokyn upřesňující podmínky činnosti středisek výchovné péče;
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a v násl. novelizacích;
- Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách;
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád;
- Výnos ministryně MŠMT č. 5 z 1. 2. 2016, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči.
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j.: MŠMT - 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č. j.: 14423/99-22)
- Metodické doporučení pro práci s individuálním vzdělávacím programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j.: MŠMT-43301/2013)

1.3 Charakteristika střediska

Středisko výchovné péče (dále jen SVP) nabízí ambulantní i internátní služby. Poskytuje klientům preventivní, poradenskou, výchovně vzdělávací, reedukační a terapeutickou péči všem, kteří se ocitli v tíživých životních situacích. Nabízí a vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování a doporučuje na základě vyšetření vhodnou formu následné péče. Zároveň poskytuje následnou péči klientům po ukončení pobytu v některém ze zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy. SVP poskytuje své služby dětem a mládeži ve věku od 3 do 18 let nebo starším klientům do 26 let, kteří se soustavným studiem připravují na své budoucí povolání. Dále rodičům, zákonným zástupcům, osobám zodpovědným za výchovu, školám a jiným odborným institucím.

2. Cíle, předmět a podmínky činnosti SVP

2.1. Cíle činnosti SVP

Základním cílem SVP během individuálních a rodinných konzultací je na základě diagnostiky co nejlépe porozumět tomu, co klient prožívá, identifikovat problém, eliminovat negativní projevy v jeho chování, dojít k nápravě vztahových problémů v rodině. Většinou se jedná o **komplexní řešení nápravy vztahů** klienta a jeho zákonných zástupců.

Co se týče programů pro třídy, zde je základním cílem předejít vzniku negativních jevů uvnitř třídního kolektivu v rámci **preventivního programu**. V rámci **intervenčního programu** je potom cílem eliminovat negativní jevy uvnitř třídního kolektivu a jejich zdroj, pozitivní úprava či náprava vztahů ve třídě.

2.2. Předmět činnosti SVP

Veškerá činnost s klientem má charakter výchovně vzdělávací a terapeutické činnosti. Tato činnost je zaměřena na rozvoj osobnosti a pozitivních vlastností.

SVP poskytuje služby:

- **diagnostické**

Dítě je diagnostikováno nejčastěji formou rozhovoru a pozorováním, jak ze strany kmenového pracovníka, tak ostatních pedagogických pracovníků. V případě zvláštní potřeby se použijí různé formy osobnostních dotazníků či testů inteligence.

- **preventivně výchovné**

Preventivně výchovné činnosti jsou organizovány jak formou individuálních konzultací s kmenovým pracovníkem či vedoucí SVP, tak formou skupinových činností (týdenní hodnocení, denní hodnocení, skupiny psychosociálního rozvoje).

- **poradenské**

Organizace poradenských činností je realizována na základě individuální poptávky – buď formou individuální, nebo skupinovou, lze též terénně. Tyto služby jsou nabízeny rodinám a pedagogickým pracovníkům.

v oblastech:

- poruch chování
- dysfunkčních rodinných vztahů
- školní neúspěšnosti
- narušeného klimatu ve třídě
- pedagogických přístupů
- a dalších

Formy výchovně vzdělávací a terapeutické činnosti:

- **Individuální** – etoped či psycholog si zve klienta na předem domluvené konzultace
- **Rodinné** – jde o práci s jednou rodinou v pravidelných termínech

2.2. Materiálně technické podmínky

2.2.1. Materiální zabezpečení

Klientovi jsou zapůjčeny potřeby pro vzdělávání (v případě, že si vybavení nepřiveze v den nástupu), audiovizuální a výpočetní technika, vybavení pro sport, turistiku rekreační a zájmovou činnost. Klient smí mít u sebe své oblíbené předměty a věci denní potřeby, zejména ošacení, hračky, fotografie, knihy, aj.

Pro účely stravování dětí v zařízení slouží školní kuchyň a školní jídelna, které se nachází v budově školy. Stravování se řídí vyhláškou č. 107/2005 Sb., výživovými normami, průměrnou spotřebou potravin a rozpětím finančních normativů na nákup potravin. Stravování může být zajišťováno **za pomoci dětí** obdobně jako v rodině, zejména celodenní stravování o víkendech, v době svátků apod.

2.2.2. Ubytování dětí

Ubytování má kapacitu osm dětí. Pro každé dvě děti je k dispozici jeden byt, který se skládá z ložnice, koupelny a obývacího pokoje s kuchyňskou linkou, TV. Dle možností a při dodržení provozního řádu je možné využívat PC ve třídě SVP.

K pohybovým aktivitám slouží plně vybavená tělocvična s posilovnou a venkovní sportovní areál s hřištěm s umělým. Je možno také využívat další prostory zařízení –

společenskou místnost s kulečným, zahradu s ohništěm, pozemky a další prostory určené k trávení volného času dětí.

2.3. Personální podmínky

Pedagogičtí pracovníci musí splňovat kvalifikační předpoklady dle zákona o pedagogických pracovnících č. 563/2004 Sb. v planém znění. Pedagogičtí pracovníci vykonávají diagnostickou, vzdělávací, výchovnou, pedagogicko-psychologickou nebo speciálně pedagogickou činnost.

Pedagogičtí pracovníci:

- vedoucí střediska – speciální pedagog – etoped,
- 2 speciální pedagogové – etopedi,
- 2 psycholožky
- 2 vychovatelé
- 2 asistenti pedagoga

Všichni pedagogičtí pracovníci se pravidelně účastní dalšího vzdělávání a supervize. Společně se pedagogičtí pracovníci podílí na vytváření bezpečného klima domova a na motivaci k uvědomělému rozvoji zdravého životního stylu.

Pedagogický sbor lze charakterizovat jako kolektiv spolehlivý, flexibilní a samostatný, vstřícný přizpůsobovat se neustále měnícím se podmínkám výchovy a vzdělávání. Každý pedagog má možnost uplatnit svůj osobní potenciál a své zájmy pro zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu.

2.4. Ekonomické podmínky

Zařízení je příspěvkovou organizací, zřízenou a přímo řízenou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Po stránce ekonomické je činnost organizace zabezpečována z rozpočtu školského zařízení. Školské zařízení je financováno MŠMT ze státního rozpočtu.

2.5. Bezpečnost a ochrana zdraví

Bezpečnost a ochrana zdraví klientů ve středisku vychází z platných zákonů a prováděcích předpisů MŠMT, především Pracovním řádem pro pracovníky ve školství, vyhláškou č. 263/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 48/2005 Sb., k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí a žáků ve školách a školských zařízeních.

Prevence rizik při pracovních a dalších činnostech (především sportovních) spočívá v řádném proškolení klientů o bezpečnosti vždy před zahájením uvedených činností, dále v náležitém dozoru pedagogických pracovníků v průběhu činností. Při pracovních činnostech jsou klienti vybaveni pracovním oblečením a jsou používány ochranné pomůcky k tomu určené. Při sportovních činnostech jsou vybaveni sportovním oblečením a vhodnou obuví.

Činnosti z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků (BOZP) a požární ochrany (PO) zajišťuje odborná firma. Všichni vedoucí zaměstnanci jsou proškolení odborně způsobilou osobou (1x za 3 roky), všichni zaměstnanci jsou proškoleni v oblasti BOZP a PO (1x za 2 roky). Všichni zaměstnanci – řidiči, jsou proškoleni každoročně.

Klienti jsou proškolení při nástupu do střediska. Před každou činností probíhá poučení klientů v rámci bezpečnosti a ochrany zdraví, před přesuny po pozemních komunikacích.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Východiska pro práci zařízení

- zajištění bezpečného a podnětného prostředí pro klienty
- rovný přístup – respektování osobnosti každého klienta
- na základě vyhodnocení potřeb každého klienta – tvorba individuálního výchovně vzdělávacího plánu (IVP) a stanovení intervenčních opatření (cílů)
- naplňování, pravidelná revize stanovených cílů a jejich aktualizace
- předcházení traumatizace klientů plánováním budoucích kroků společně s klientem, jeho rodinou a pracovníkem OSPOD (případové konference)
- multidisciplinární přístup odborníků ke klientovi a jeho rodině
- posilování vhodných projevů chování
- motivace klientů ke vzdělávání a k profesní orientaci
- vedení k zodpovědnosti a samostatnosti
- předcházení rizikovému chování, eliminace nežádoucích projevů chování
- otevřenost, důraz na spolupráci a kooperaci, zodpovědnost za své jednání

3.2. Základní oblasti výchovně vzdělávací činnosti

Základní oblasti výchovné činnosti ŠVP vycházejí z individuálních potřeb klientů a odrážejí se v naplňování Individuálních výchovných plánů. Mezi základní oblasti patří:

- **Vztah k lidem** – postavení v kolektivu, vztah k vrstevníkům, k opačnému pohlaví, k dospělým, autoritám, sociální zdatnost atd. s cílem nácviku komunikačních dovedností;
- **Sebe obslužné činnosti** – péče o tělo (hygienické návyky, zdravý životní styl, osobní hygiena, oblékání a péče o oblečení a obuv), nakupování, úklid a péče o osobní věci, úklid a údržba domácnosti, základní domácí práce, doprava a cestování;
- **Vztah k režimovým a terapeutickým prvkům** – práce, úklid, terapie, sport, tvořivé aktivity, vytváření odpovědnosti za vlastní prožívání a chování, vytváření odpovědnosti za vlastní pracovní výkony, získávání a rozvíjení nových schopností, dovedností a návyků, vedení ke schopnosti vlastního náhledu, vedení ke spolupráci a kooperaci, vedení k soužití se svým okolím;
- **Adaptace na změny** – vedení k dodržování zásad slušného chování, obecně uznávaných pravidel a běžných společenských norem a řádů, připravovat se k odolávání zátěži běžného

života, připravovat ke zvládnání neúspěchů jak v pracovním, tak i osobním životě, vést k pozitivnímu a optimistickému pohledu na svět;

- **Školní dovednosti, zájmy a profesní orientace** – vedení k zodpovědnosti za vlastní školní výkony a dosažené výsledky, vedení ke každodenní samostatné a systematické domácí školní přípravě, dopomoc nebo výuka vhodných metod učení se;
- **Komunikace v rodině** – objasňování komunikačních strategií v rámci rodinného systému, vytváření náhledu na komunikaci jako základní prostředek tvorby vztahů, prorodinná výchova s ohledem na sexuální chování a jednání;
- **Psychosociální péče** – rozvoj zdravého sebevědomí, rozvíjení přiměřené sebekontroly a sebeovládání, zejména v zátěžových situacích vedení k návykům nutných pro úspěšné zapojení se do společnosti vytváření náhledu na vlastní sociální situaci, sexuální otázky – vytváření náhledu na místo sexu v životě, vytváření odpovědnosti za způsob uspokojování vlastních sexuálních potřeb, rozvíjení přiměřené sebekontroly vedoucí k prevenci rizikového sexuálního chování;
- **Prevence sociálně patologických jevů** – definování sociálně patologického prožívání a chování, objasnění dopadů sociálně patologických jevů na zdravý životní styl a zdraví jedince, vytipování cílových skupin prevence v závislosti na probíhající patologii, v rámci obecného právního povědomí vytváření náhledu na rizika plynoucí ze sociálně patologického chování, poskytnutí základních informací o jednotlivých typech sociálně patologických jevů, jejich projevech, rizicích a dopadech na jejich provozovatele;
- **Finanční gramotnost** – vytváření schopnosti hospodařit s dostupnými finančními prostředky, vytváření schopnosti plánovat výdaje, získání náhledu na rizika čerpání úvěrů nebo předlužení;
- **Environmentální náhled** – vedení k respektu k životnímu prostředí a k jeho ochraně, výchova k úctě k životu, nejen lidského, vytváření vědomí závislosti lidského života na přírodních zdrojích, potlačování lhostejnosti ke svému okolí, která se může projevat ničením přírody, poškozováním majetku druhých nebo znečišťováním životního prostředí;
- **Naplňování volného času** – předcházení pasivnímu a vedení k aktivnímu trávení volného času nabídkou různorodých aktivit;
- **Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí** – dodržování pravidel bezpečnosti při běžných činnostech, diskuse nad mimořádnými událostmi prezentovanými mediálními prostředky (záplavy, požáry, úrazy...);
- **Vztah k demokracii** – důraz na svobodu projevu a na podporu demokracie.

3.3. IVP a výchovné strategie

Zpracování individuálního výchovného plánu (IVP) vychází z primárních potřeb každého klienta a směřuje k co největšímu pochopení konkrétních potřeb daného klienta, aby tyto mohly být cíleným výchovným a terapeutickým působením naplňovány.

Tento plán popisuje jednotlivé složky osobnosti, situaci klienta a jeho interakce s okolím. Z plánu vyplývají jednotlivé potřeby konkrétního klienta, které v terapeutickém a výchovně vzdělávacím procesu společně naplňujeme.

Dítě je vedeno k všestrannému rozvoji a dosažení klíčových kompetencí. Pomocí smysluplných činností, učíme klienty zdravému přístupu k práci a pracovním návykům.

3.4. Prevence sociálně patologických jevů

Problematika prevence prolíná celým výchovně vzdělávacím procesem. Prevence sociálně patologických jevů je zaměřena na zvýšení odolnosti klientů, snížení rizik a vlivů, které narušují zdravý vývoj osobnosti klienta, na osvojení zásad zdravého životního stylu, na pomoc v nalézání oblasti zájmů a podílení se na přípravě klienta pro život.

4. Kompetence a výchovné strategie

Kompetencemi rozumíme systém vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnotových orientací, které vyjadřují úroveň znalostí daného klienta.

V souladu s prioritami společnosti byly jako klíčové stanoveny:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní

4.1. Charakteristika klíčových kompetencí a jejich východiska

Rozvíjení klíčových kompetencí pomáhá dětem při základní orientaci v každodenním praktickém životě.

4.1.1. Kompetence k učení

Klient poznává smysl a cíl učení, umí posoudit vlastní pokrok, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě, samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává.

Formy a metody práce:

- motivujeme klienty k získávání nových informací
- vedeme klienty k zodpovědné a pravidelné přípravě na vyučování
- nabídkou zájmových činností vedeme klienty k rozvoji dovedností, vědomostí, postojů a hodnot
- pomáháme klientům plánovat další vzdělávání

4.1.2. Kompetence k řešení problémů

Klient využívá své individuální schopnosti a získané dovednosti při samostatném řešení problémů, orientuje se v nově vzniklých situacích a přiměřeně na ně reaguje.

Formy a metody práce:

- Učíme klienty přiměřeně se vyjadřovat a prosazovat vlastní potřeby a postoje
- Učíme klienty adekvátně reagovat na kritiku, přemýšlet a hledat řešení
- Vedeme klienty ke schopnosti přiznat chybu a poučit se z ní
- Pomáháme klientům uvědomovat si jejich reálné schopnosti
- Učíme klienty požádat o pomoc a podporu, aktivně ji vyhledat

4.1.3. Kompetence komunikativní

Klient dokáže vyjádřit vlastní pocity při jednotlivých prožitcích, umí komunikovat, naslouchat a porozumět ve vztahu k osvojovaným tématům, dokáže spolupracovat s ostatními a respektovat jejich názor a prostor.

Formy a metody práce:

- Vytváříme klidné a vstřícné prostředí pro vzájemnou komunikaci
- Vedeme klienty k formálně a obsahově správné komunikaci
- Usměňujeme tempo a hlasitost verbálního projevu
- Netolerujeme vulgární, agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy
- Učíme klienty naslouchat druhým.

4.1.4. Kompetence sociální a personální

Klient propojuje a využívá již dříve získané poznatky, účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v kolektivu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, posuzuje své reálné fyzické a duševní možnosti.

Formy a metody práce:

- Učíme klienty otevřenosti a citlivosti k lidem, toleranci, úctě a solidaritě k druhým
- Vedeme klienty ke schopnosti vcítit se do situace druhého, pochopit postoje, pocity a chování druhých
- Rozvíjíme schopnost klientů orientovat se ve svých pocitech a dávat je najevo přiměřeným způsobem.
- Upevňujeme hygienické návyky a sebeobslužné činnosti klientů.
- Vedeme klienty ke správnému hospodaření a zacházení s finančními prostředky

4.1.5. Kompetence občanské

Klient chápe svoje místo v komunitě a ve společnosti, je si vědomo principů základních zákonů a mravních hodnot společnosti, zná tradice a historii společnosti, umí se chovat ekologicky a šetří životní prostředí.

Formy a metody práce:

- Pomáháme orientovat se v základních mravních hodnotách
- Seznamujeme klienty se základy občanského a trestního práva ČR
- Vedeme klienty k dodržování dohodnutých pravidel
- Vedeme klienty k respektování autorit
- Podporujeme samostatnost v rozhodování a přijímání důsledků rozhodnutí
- Vedeme klienty k aktivním kulturním a sportovním činnostem
- Učíme klienty šetřit přírodní zdroje, životní prostředí, třídit odpad
- Seznamujeme klienty se základy bezpečného chování při práci a dalších činnostech a se základy první pomoci

4.1.6. Kompetence pracovní

Klient chápe smysl a význam práce pro svůj život, zná své pracovní možnosti, rozvíjí je, rozumí nutnosti celoživotního vzdělávání, má pozitivní vztah k práci, využívá svých teoretických znalostí při praktických činnostech.

Formy a metody práce:

- Rozvíjíme znalosti a dovednosti, které směřují k volbě budoucího povolání
- Provázíme klienty jednáním s institucemi a úřady
- Podporujeme kladný a zodpovědný přístup k práci
- Učíme je upevňovat a dodržovat pracovní návyky a postupy
- Vedeme je k dodržování bezpečnostních pravidel

4.1.7. Kompetence digitální

Klient chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme se s novými technologiemi, učí se kritickému myšlení, tzn. kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání i zneužívání. Klient získává, vyhledává, kriticky posuzuje,

spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah bezpečně, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Formy a metody práce:

- Vedeme klienty ke správnému ovládní běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb
- Vybízíme k využívání digitálních technologií při učení i při zapojení do života a do společnosti
- Podporujeme využívání digitálních technologií k usnadnění práce
- Dbáme na vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků bezpečně
- Upozorňujeme na různá rizika a nebezpečí v kyberprostoru
- Učíme klienty obezřetnosti a dodržování pravidel etiky a bezpečnosti

5. Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech

Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají mezipředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu výchovy a vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve středisku probíhají.

Jednotlivé činnosti a aktivity jsou uskutečňovány a chápány jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

5.1. Formy výchovně vzdělávací práce v mimoškolní oblasti

Výchova a vzdělávání v mimoškolní oblasti poskytuje klientům naplnění volného času zájmovou činností a dalšími aktivitami se zaměřením na různé oblasti k rozvoji osobnosti:

- příprava na vyučování
- výchovně vzdělávací činnost – rozvoj dovedností, návyků a sebeobslužných činností
- zájmová činnost – výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost, skupinová i individuální
- rekreační činnost – činnost spojená s pobytem mimo zařízení
- reedukační činnost – osvětová, metodická a odborná činnost, vedení k prevenci sociálně patologických jevů
- individuální přístup – zejména vytvoření podmínek pro speciálně pedagogický a terapeutický přístup, rozvoj nadaných dětí
- nabídka volnočasových aktivit

5.2. Nabídka volnočasových aktivit

Volnočasové aktivity by měly vést k orientaci se v možnostech trávení volného času, umění si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dovedností a schopností, rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, neupřednostňovat pasivní trávení volného času a dokázat odmítnout nabídku nevhodného způsobu trávení volného času.

5.3 Obsah výchovně vzdělávací činnosti – průřezová témata

Veškerá výchovně speciálně pedagogická a terapeutická činnost směřuje ke zlepšení situace dítěte, lepšímu začlenění dítěte do společnosti, navazování kladného vztahu k přírodě a rozvíjení v oblasti kultury, zdraví, sportu apod. Na základě průřezových témat se propojují obsahy vzdělávání různých oborů a vytváří cíle jednotlivých výchov. Výchovy se prolínají do všech každodenních činností dětí ve středisku a přispívají ke vzdělávání klientů přirozenou cestou.

5.3.1 Environmentální výchova

Zabývá se ochranou životního prostředí, formováním ekologicky správného vztahu klientů k přírodě a vysvětlováním závažností ekologických problémů, které ovlivňují naši planetu. Cílem je budování zodpovědného vztahu k okolí, přírodě a planetě.

Environmentální výchova je realizována především každodenní aktivitou a zažitím správných návyků (tzn. třídění odpadů, šetření energiemi a zdroji, aktivním způsobem života apod.), výlety do přírody a besedami s lidmi, kteří se touto problematikou zabývají.

5.3.2 Multikulturní výchova

Je realizována již samotným soužitím různých etnik a náboženských vyznání ve středisku. Výchova vede klienty k toleranci a respektování jinakosti, k odmítání xenofobie a násilí. Klienti se v rámci zájmových aktivit setkávají s lidmi z jiných kultur i různých vyznání.

5.3.3 Mediální výchova

Zaměřuje se na dovednost rozpoznat co je a není objektivní informace, orientovat se v mediální komunikaci, zvládat základní práce na počítači, bezpečně používat prostředky elektronické komunikace, ovládat jednoduché elektronické přístroje apod. Pěstujeme zdravě kritický vztah k informacím ke zpravodajství a k reklamě. Učíme se kritickému myšlení.

5.3.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Zdůrazňuje osobní odpovědnost za dění ve společnosti, poznání života v jiných zemích. Ukazuje klientům problémy třetího světa. Vede je k vzájemné solidaritě a seznamuje je se základními informacemi o právech dětí na základě Deklarace práv dítěte.

5.3.5. Výchova demokratického občana

Výchovně vzdělávací proces v mimoškolní výchově a činnostech směřuje k tomu, aby klient podle svých možností a schopností uznával hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti, podporoval hodnoty národní kultury. Zároveň podporuje znalost státních symbolů a vede klienty k dodržování tradic a zvyků naší společnosti. Klient by měl chápat funkci zákonů a společenských norem, znát svá práva a povinnosti. Naučit se zvládat běžnou komunikaci s úřady. Být schopné poskytnout pomoc v krizové situaci.

5.3.5 Osobnostní a sociální výchova

Splňuje veškeré cíle osobnostního rozvoje. Zabývá se sociálně právními otázkami rodiny, prevencí rizikového chování a sociálně patologických jevů. Rozvíjíme právní povědomí o důsledcích porušování společenských norem. Podporujeme přijatelné chování v rozličných společenských situacích a upevňujeme správné charakterové vlastnosti.

6. Speciálně pedagogická a terapeutická péče

6.1. Individuální a skupinové psychoterapie

Klienti jsou v pravidelné individuální i skupinové speciálně pedagogické a psychoterapeutické péči etopeda střediska nebo psycholožky.

6.2. Arteterapie

Arteterapie probíhá dle zájmu jednotlivých klientů, individuálně i skupinově nabídkou různých výtvarných technik. Využíváme v hojné míře přírodniny a přírodní materiály.

6.3. Muzikoterapie

Využití muzikoterapie je prostředkem v sebepoznání dětí, v nácviku komunikačních dovedností, zklidnění a soustředění, celkovému uvolnění a snížení neurotických projevů dětí. Děti muzikoterapii nejen pasivně přijímají, ale aktivně se jí účastní.

6.4. Ergoterapie

Ergoterapie probíhá pravidelně i dle zájmu jednotlivých klientů, individuálně i skupinově nabídkou různých pracovních aktivit. Pečují samostatně o svěřené prostory, mohou pomáhat u drobných oprav, dbají na estetizaci prostředí. Mají možnost samostatně zabezpečit celodenní stravování. Ergoterapie pomáhá vytvářet návyky důležité pro samostatný život.

6.5. Canisterapie

Canisterapii zajišťujeme našim vlastním canisterapeutickým týmem (vedoucí SVP s fenkou Ejšou).

7. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Obsah, formy a metody odpovídají vzdělávacím potřebám a možnostem klientů. Úkolem střediska je:

- vytvářet vhodné a nezbytné podmínky pro klienty se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním,
- vybavit se pomůckami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami,
- dodržovat přísně zásady individuálního přístupu k dětem
- rozvíjet nadané a mimořádně nadané žáky a studenty

Při práci s klienty se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, dítěte, jeho zákonných zástupců, školního psychologa a školského poradenského zařízení (PPP, SPC), případně i spolupráce s orgány sociálně právní ochranou dítěte (OSPOD).

Vzdělávání klientů se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme na základě doporučení školského poradenského pracoviště formou individuální integrace do běžné třídy, ve které se vzdělávají klienti z různých postupných ročníků ZŠ, případně středního vzdělávání..

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností. Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

8. Platnost a účinnost vzdělávacího programu

Tímto se ruší vzdělávací program ze dne 23. září 2014.

Tento dokument nabývá účinnosti dne 1. září 2022.

Mgr. Stanislava Tóthová
ředitelka DDŠ, ZŠ a SVP Šumperk